

DATUM: 18. 6. 2024

Příspěvky do Fondu pojištění vkladů Garančního systému finančního trhu

Pojištění pohledávek z vkladů v Evropské unii a stanovení příspěvků do systému pojištění pohledávek z vkladů se řídí směrnicí 2014/49/EU (dále jen „směrnice DGS II“), o systémech pojištění vkladů, v platném znění, která je v ČR transponována novelou zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech (zákon č. 375/2015 Sb.) s účinností od 1. ledna 2016.

Dne 21. února 2023 vydal Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) **revidované obecné pokyny k metodám výpočtu příspěvků do systémů pojištění vkladů podle směrnice DGS II** ([EBA/GL/2023/02](#), [externí odkaz](#), [kons.verze](#), dále také jen jako „pokyny“), kterými se s účinností od 3. července 2024 zrušují a nahrazují obecné pokyny k metodám výpočtu příspěvků do systémů pojištění vkladů ([EBA/GL/2015/10](#)). Česká národní banka potvrdila v souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení č. 1093/2010, že se těmito pokyny hodlá řídit.

Výše příspěvku úvěrové instituce (banky a družstevní záložny) a pobočky banky z jiného než členského státu (dále jen „pobočka“)¹ do Fondu pojištění vkladů (dále jen „FPV“) závisí i podle revidovaných pokynů na výši krytých pohledávek z vkladů evidovaných vůči dané úvěrové instituci nebo pobočce (definovaných v § 41ca odst. 4 zákona o bankách, dále jen „kryté pohledávky z vkladů“) a na jejím celkovém rizikovém profilu. Podle směrnice DGS II se rizikově vážené příspěvky vybírají alespoň 1x ročně, až do dosažení minimální požadované výše prostředků ve FPV odpovídající 0,8 % krytých pohledávek z vkladů². Podle § 41ca odst. 4 zákona o bankách se příspěvky stanoví i po dosažení minimální výše prostředků ve FPV. Kromě pravidelných ročních příspěvků je navíc možné v případě potřeby vyžádat od úvěrových institucí a poboček i mimořádné jednorázové příspěvky.

ČNB do 31. května stanoví výši ročních příspěvků úvěrovým institucím a pobočkám (nenulová výše příspěvku bude stanovena těm úvěrovým institucím a pobočkám, vůči nimž byly v předchozím

¹ Pobočkou se pro účely stanovení příspěvku rozumí pobočka banky z jiného než členského státu v souladu s definicí v § 1 odst. 6 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, tedy pobočka zahraniční banky, která má sídlo ve státě, který není členským státem Evropské unie ani smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

² Této výše mělo být dosaženo nejdéle do 3. července 2024. Postup je ale relevantní i po tomto datu, protože kryté vklady se mohou zvýšit, nebo naopak může poklesnout úroveň zdrojů v systému pojištění vkladů.

kalendářním roce evidovány kryté pohledávky z vkladů³). Příspěvek se stanoví v Kč a zaokrouhlí se na celé číslo. Úvěrová instituce a pobočka příspěvek zaplatí v Kč do **30. června** příslušného roku ve prospěch Garančního systému finančního trhu (GSFT).

Pokud prostředky ve FPV dosahují minimální požadované výše odpovídající 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček, ČNB stanoví příspěvky tak, aby jejich celková výše v příslušném roce odpovídala hodnotě 0,045 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček. V případě, že prostředky ve FPV nedosahují minimální požadované výše, ČNB stanoví příspěvek tak, aby požadované výše prostředků ve FPV bylo dosaženo v souladu s § 41ca odst. 5 zákona o bankách postupem uvedeným níže. Pokud prostředky ve FPV nepostačují k vyplacení zákonem stanovených náhrad, stanoví ČNB mimořádné příspěvky.

Výše příspěvků do FPV se stanoví níže uvedeným postupem:

1. Stanoví se **pravidelná cílová výše příspěvků** (*Periodic Target Level, PTL*).

- a) Pokud aktuální výše prostředků FPV je nižší než 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček, použije se vzorec:

$$PTL = \frac{0,008 \cdot \sum_{i=1}^n CD_i - QAFM}{TLY - t + 1} \cdot mae ;$$

kde:

- CD_i ... aritmetický průměr stavů krytých pohledávek z vkladů úvěrové instituce nebo pobočky „i“ k 31. 12. za 2 kalendářní roky předcházející kalendářnímu roku, ve kterém se příspěvky stanoví (v Kč),
- $QAFM$... výše kvalifikovaných disponibilních finančních prostředků ve FPV sdělená ČNB podle § 41ca odst. 1 zákona o bankách,⁴
- t ... kalendářní rok, ve kterém se PTL stanoví,
- mae ... koeficient pro zohlednění vlivu hospodářského cyklu,⁵

³ V případě nově vzniklých úvěrových institucí a poboček, za které nejsou k dispozici údaje za celé období relevantní pro výpočet příspěvku, se použijí údaje, které jsou k dispozici, nejdéle však za období do 31. 12. kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém se příspěvek stanoví.

⁴ Jedná se o kvalifikované disponibilní finanční prostředky ve smyslu definice uvedené v bodě 10 obecných pokynů EBA k vymezení disponibilních finančních prostředků v systémech pojištění vkladů a podávání zpráv o nich (EBA/GL/2021/17).

⁵ Koeficient se stanoví na základě § 41ca odst. 5 zákona o bankách, kterým se transponoval do českého právního řádu mj. čtvrtý pododstavec čl. 10 odst. 2 směrnice DGS II, a v souladu s body 18 až 21 pokynů. Např. 0,750 odpovídá snížení výše PTL stanovené podle pokynů o 25 %, 1,250 zvýšení o 25 %. Hodnota koeficientu se stanoví stejným způsobem, jako pro účely stanovení příspěvků do Fondu pro řešení krizí. Vypočítá se jako součet neupravené hodnoty „mae“ (bez příspěvku cyklu), která se vždy rovná 1, a příspěvků hospodářského cyklu a finančního cyklu. Příspěvek hospodářského cyklu se odvíjí od průměrné hodnoty mezery výstupu (MV) za poslední 4 známá čtvrtletí a 4 následující čtvrtletí podle prognózy ČNB zveřejňované ve Zprávě o inflaci. MV představuje průměr hodnot MV spočtené pomocí Cobbovy-Douglasovy produkční funkce a Kalmanova filtru. Příspěvek finančního cyklu se odvíjí od průměrné hodnoty indikátoru finančního

TLY ... kalendářní rok, ve kterém má být dosaženo výše prostředků FPV odpovídající alespoň 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů, určený v souladu s § 41ca odst. 5 zákona o bankách⁶, tedy tak, aby jmenovatel ve vzorci pro PTL byl v roce, kdy výše QAFM poklesla pod 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů, roven⁷:

- i) celému číslu v intervalu od 1 do 6, pokud QAFM je rovna alespoň 2/3 z 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů;
- ii) číslu 7, pokud QAFM je menší než 2/3 z hodnoty 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů.

Má-li FPV nesplacený závazek, stanoví se pravidelná cílová výše příspěvků způsobem zohledňujícím budoucí vývoj tak, aby výsledná výše QAFM a ostatních disponibilních finančních prostředků⁸ byla dostatečná pro splacení nesplacených závazků, jakmile tyto závazky budou splatné, a aby zároveň bylo dosaženo cílové úrovně QAFM odpovídající 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček nejpozději ve výše požadovaném roce (TLY).

- b) Pokud aktuální výše prostředků FPV je vyšší nebo rovna 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček, použije se vzorec:

$$PTL = 0,00045 \cdot \sum_{i=1}^n CD_i ;$$

kde: CD_i ... aritmetický průměr stavů krytých pohledávek z vkladů úvěrové instituce nebo pobočky „i“ k 31. 12. za 2 kalendářní roky předcházející kalendářnímu roku, ve kterém se příspěvky stanoví (v Kč),

cyklu (IFC) za poslední 4 známá čtvrtletí. Vývoj hodnoty IFC je zveřejňován ve Zprávě o finanční stabilitě. Konečná hodnota koeficientu „mae“ se zaokrouhlí na 5 desetinných míst a ČNB ji uveřejní na svých internetových stránkách. V souladu s body 18 až 21 pokynů může cyklické přizpůsobení zohledňovat i předpokládaný vývoj základu krytých pohledávek z vkladů.

⁶ § 41ca odst. 5: „Poklesne-li objem prostředků ve FPV pod hodnotu 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů, stanoví ČNB roční sazbu příspěvků a koeficient upravující celkovou výši ročních příspěvků tak, aby objemu prostředků ve FPV ve výši 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů bylo dosaženo v přiměřené době, nejpozději do 5 let od konce kalendářního roku, ve kterém k tomuto poklesu došlo, v závislosti na objemu chybějících prostředků ve FPV. Pokud objem prostředků ve FPV poklesne pod 2/3 z hodnoty 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů, stanoví ČNB roční sazbu příspěvků a koeficient upravující celkovou výši ročních příspěvků tak, aby objemu prostředků ve FPV ve výši 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů bylo dosaženo do 6 let od konce kalendářního roku, ve kterém došlo k tomuto poklesu.“

⁷ TLY se určí v prvním roce, kdy QAFM klesla pod cílovou výši 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů; v dalších letech se již použije tento údaj TLY, ledaže došlo k dalšímu poklesu QAFM, který by odůvodňoval úpravu výpočtu, nebo QAFM odpovídá alespoň 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů.

⁸ Ve smyslu definic uvedených v bodě 10 obecných pokynů EBA k vymezení disponibilních finančních prostředků v systémech pojištění vkladů a podávání zpráv o nich (EBA/GL/2021/17).

c) V případě stanovení mimořádného příspěvku se hodnota PTL stanoví s ohledem na výši nedostatku prostředků ve FPV a aktuální okolnosti v souladu s § 41cc zákona o bankách tak, aby celková výše stanoveného mimořádného příspěvku nepřekročila v kalendářním roce 0,5 % objemu krytých pohledávek z vkladů⁹. ČNB výši PTL pro mimořádné příspěvky uveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.

2. Stanoví se **roční sazba příspěvků** (*Contribution rate, CR*), která určuje potřebnou výši příspěvku na 1 jednotku kryté pohledávky z vkladu, podle vzorce:

$$CR = \frac{PTL}{\sum_{i=1}^n CD_i} ;$$

kde: PTL ... pravidelná cílová výše příspěvků (v případě mimořádného příspěvku se použije celková výše mimořádných příspěvků, kterou je třeba vybrat),

kde: CD_i ... aritmetický průměr stavů krytých pohledávek z vkladů úvěrové instituce nebo pobočky „i“ k 31. 12. za 2 kalendářní roky předcházející kalendářnímu roku, ve kterém se příspěvky stanoví (v Kč; v případě mimořádných příspěvků se použijí hodnoty jako pro účely stanovení posledních pravidelných příspěvků).

⁹ Za výjimečných okolností může být stanovena i vyšší sazba mimořádného příspěvku. Může se tak stát, že roční cílová výše příspěvků bude vyšší, nebo naopak nižší, než by odpovídalo cílové úrovni podle vzorce v pokynech EBA, což je nicméně v souladu s pokyny, které toto umožňují v bodech 18 až 21:

„18. Systém pojištění vkladů může stanovit pravidelnou cílovou výši, která je vyšší než minimum požadované podle odstavce 16, např. aby zohlednil očekávaný vývoj všech krytých pohledávek z vkladů členských institucí.

19. S ohledem na odstavce 16, 17 a 18 by systém pojištění vkladů měl stanovit pravidelnou cílovou výši tak, aby se pravidelné příspěvky rozložily co nejrovnoměrněji v čase určeném pro dosažení cílové výše systému pojištění vkladů.

20. Příslušný orgán ve spolupráci s určeným orgánem může systému pojištění vkladů povolit, aby stanovil nižší pravidelnou cílovou výši než je minimální úroveň požadovaná podle odstavce 16, a to pokud dojde k závěru, že výběr nižší pravidelné cílové výše splňuje podmínky stanovené v čl. 10 odst. 2 čtvrtém pododstavci směrnice o systémech pojištění vkladů a nevede systém pojištění vkladů k porušení požadavku na splnění minimální cílové výše ve lhůtě stanovené v čl. 10 odst. 2 směrnice o systémech pojištění vkladů. Příslušný orgán ve spolupráci s určeným orgánem může při povolení systému pojištění vkladů stanovit nižší pravidelnou cílovou výši zohlednit očekávaný vývoj celkových krytých pohledávek z vkladů členských institucí.

21. Příslušný orgán ve spolupráci s určeným orgánem může systému pojištění vkladů doporučit, aby stanovil vyšší pravidelnou cílovou výši než je minimální úroveň požadované výše podle odstavce 16, a to pokud dojde k závěru, že výběr vyšší pravidelné cílové výše splňuje podmínky stanovené v čl. 10 odst. 2 čtvrtém pododstavci směrnice o systémech pojištění vkladů a odráží očekávaný vývoj celkových krytých pohledávek z vkladů členských institucí, pokud stanoví vyšší pravidelnou cílovou výši.“

Zákon umožňuje i individuální snížení příspěvku vybraným osobám, u kterých by mimořádný příspěvek mohl ohrozit likviditu nebo solventnost, nebo prodloužení splatnosti z obvyklých 3 pracovních dnů od doručení rozhodnutí na 6 měsíců, a to i opakovaně (§ 41cc odst. 5 a 6 zákona o bankách).

Koeficient „mae“ se v případě mimořádných příspěvků nestanoví.

Hodnota CR se zaokrouhlí na 7 desetinných míst a ČNB ji uveřejní na svých internetových stránkách (v procentním vyjádření, tj. na 5 desetinných míst).

3. Stanoví se výčet **indikátorů rizika** a jejich hodnoty pro jednotlivé úvěrové instituce a pobočky. Přehled indikátorů rizika je uveden v příloze č. 2 úředního sdělení. V případě mimořádného příspěvku tento krok není relevantní.
4. Stanoví se **individuální rizikové skóre** jednotlivých indikátorů (*Individual Risk Score, IRS*), v souladu s přílohou č. 1 úředního sdělení. Výsledná hodnota se pro účely dalšího výpočtu zaokrouhlí na 5 desetinných míst. V případě mimořádného příspěvku tento krok není relevantní.
5. Stanoví se **celkové rizikové skóre** pro jednotlivé úvěrové instituce a pobočky (*Aggregate Risk Score, ARS*), v souladu s přílohou č. 1 úředního sdělení. Výsledná hodnota se pro účely dalšího výpočtu zaokrouhlí na 5 desetinných míst. V případě mimořádného příspěvku tento krok není relevantní.
6. Vypočte se **celková riziková váha** (*Aggregate Risk Weight, ARW*) v souladu s přílohou č. 1 úředního sdělení. Mezní hodnoty ARW 50 % a 150 % vycházejí z rizikových vah stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 (CRR) pro expozice vůči úvěrovým institucím s externím úvěrovým hodnocením, kde je rozsah rizikových vah od 20 % do 150 %, a rozmezí podle bodů 62 a 63 pokynů. Pro stanovení mimořádných příspěvků se použijí rizikové váhy stanovené pro účely výpočtu posledních pravidelných příspěvků¹⁰. Hodnota ARW vypočtená v souladu s úředním sdělením v % se zaokrouhlí na 3 desetinná místa. Pro další výpočet se takto stanovená hodnota ARW převede z procentního vyjádření na desetinné číslo (dále se již nezaokrouhluje, tj. použije se hodnota s 5 desetinnými místy, např. 0,12345 pro ARW = 12,345 %).
7. Vypočte se **vyrovnávací koeficient (μ)**, který je pro všechny úvěrové instituce a pobočky v daném roce stejný a zvyšuje nebo snižuje vypočtenou výši jednotlivých příspěvků tak, aby bylo dosaženo cílové výše příspěvků pro daný rok. Jeho hodnotu uveřejní ČNB na svých internetových stránkách. Stanoví se podle vzorce:

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^n CD_i}{\sum_{i=1}^n ARW_i \cdot CD_i};$$

kde: CD_i ... aritmetický průměr stavů krytých pohledávek z vkladů úvěrové instituce nebo pobočky „i“ k 31. 12. za 2 kalendářní roky předcházející kalendářnímu roku, ve kterém se příspěvky stanoví (v Kč; v případě mimořádných příspěvků se použijí hodnoty jako pro účely stanovení posledních pravidelných příspěvků),

¹⁰ Pokud nebyla riziková váha stanovena, použije se průměr rizikových vah úvěrových institucí a poboček, kterým riziková váha stanovena byla, ledaže by bylo vhodnější stanovit ARW jiným postupem (např. v případě přeměny osoby po stanovení výše pravidelných příspěvků použít ARW právního předchůdce nebo v případě sloučení průměrnou ARW sloučených osob váženou objemem krytých pohledávek z vkladů, apod.).

ARW_i ... celková riziková váha úvěrové instituce nebo pobočky „i“ (použije se hodnota vyjádřená desetinným číslem).

Hodnota vyrovnávacího koeficientu μ se zaokrouhlí na 5 desetinných míst a ČNB ji uveřejní na svých internetových stránkách (uveřejňuje se hodnota vyjádřená v %; pro další výpočet se takto stanovená hodnota převede z procentního vyjádření na desetinné číslo a dále se již nezaokrouhluje, tj. použije se hodnota s 5 desetinnými místy, např. 0,12345 pro $\mu = 12,345$ %).

8. Vypočte se **pravidelný upravený rizikově vážený příspěvek** úvěrové instituce nebo pobočky (*Contribution, C_i*) podle vzorce:

$$C_i = CR \cdot ARW_i \cdot CD_i \cdot \mu ;$$

kde: CR ... roční sazba příspěvků (použije se hodnota vyjádřená desetinným číslem),
 CD_i ... aritmetický průměr stavů krytých pohledávek z vkladů úvěrové instituce nebo pobočky „i“ k 31. 12. za 2 kalendářní roky předcházející kalendářnímu roku, ve kterém se příspěvky stanoví (v Kč; v případě mimořádných příspěvků se použijí hodnoty jako pro účely stanovení posledních pravidelných příspěvků),
 μ ... vyrovnávací koeficient (použije se hodnota vyjádřená desetinným číslem).

9. Úvěrové instituci nebo pobočce, vůči níž nejsou evidovány žádné kryté pohledávky z vkladů podle § 41ca odst. 4 zákona o bankách, se příspěvek do FPV stanoví v nulové výši.
10. V případě rozdělení úvěrové instituce se výsledné výše příspěvků pro existující osoby zapojené do dané přeměny stanoví jako podíly na výši ročního upraveného rizikově váženého příspěvku vypočítaného výše uvedeným postupem v poměru, v jakém jsou jejich průměrné kryté vklady za čtvrtletí, za která je pro ně tento údaj k dispozici. Pokud není k dispozici, použije se údaj o aktuální výši krytých vkladů dostupný v době výpočtu příspěvku. Není-li vykázan, použije se hodnota vyžádaná orgánem dohledu.

Není-li výše uvedeno jinak, použije se údaj zaokrouhlený na celé Kč.

Hodnota CD_i se stanoví obdobně jako pro účely přílohy č. 2 úředního sdělení jako aritmetický průměr hodnot k 31. 12. za 2 kalendářní roky předcházející kalendářnímu roku, ve kterém se příspěvky stanoví, s přesností na 5 desetinných míst. Pokud jsou u některé úvěrové instituce nebo pobočky k dispozici údaje pouze za kratší období, použije se průměr údaje k 31. 12. a začátku období, za které údaj k dispozici je, ledaže by bylo vhodnější použít jiný postup¹¹.

¹¹ Např. použít údaje právního předchůdce apod. Pokud došlo v předcházejícím kalendářním roce (nebo později před stanovením výše příspěvku) k fúzi nebo rozdělení úvěrové instituce, stanoví se hodnota CD_i na základě součtu hodnot za všechny osoby účastnící se dané přeměny (tj. zaniklé, nadále existující i nově vzniklé úvěrové instituce a pobočky). Pokud údaj není k dispozici vůbec, protože se jedná o novou instituci, za kterou nebyly dosud ČNB vykázané žádné kryté pohledávky z vkladů, pro účely výpočtu se má za to, že výše krytých pohledávek z vkladů je nulová.